

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

2. maj 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 165 (Alm. del) af 18. april 2023 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren beregne det demografiske- og velstandskorrigerede træk fra 2010 til 2023, dvs. det offentlige forbrug, der både følger det beregnede demografiske træk og lønudviklingen? Ministeren bedes opgøre det demografiske- og velstandsregulerede træk i mia. kr. med 2010 som basisår og som en årlig vækstrate og sammenligne dette med udviklingen i det offentlige forbrug?

Ministeren bedes korrigere for ekstraordinære udgifter knyttet til indsatser vedrørende covid-19 og udgifter relateret til den russiske invasion af Ukraine herunder tilstrømning af fordrevne. Udgifter relateret til Ukraine bedes afgrænset som den type af udgifter, der ved bekendtgørelse nr. 709 af 24. maj 2022 (Bekendtgørelse om undtagelse af udgifter fra udgiftslofterne i 2022 afledt af den russiske invasion) er undtaget udgiftslofterne i 2022. Udgifter relateret til Covid-19 bedes afgrænset på samme måde som i analysen af det offentlige forbrug i kapitel 8.4 i Økonomisk Redegørelse fra marts 2023.

Spørgsmålet ønskes besvaret senest 2 dage forud for besvarelsen af samrådspørgsmål C

Svar

Finansministeriets beregningstekniske princip til fremskrivning af det offentlige forbrug i perioden efter den mellemfristede planlægningshorisont (dvs. efter 2030) tager udgangspunkt i, at det offentlige forbrug vil udgøre en uændret andel af BNP efter 2030 i en "steady state"-situation, hvor befolkningssammensætningen på alder, herkomst mv. er uændret. I fremskrivningerne antages antallet af brugere af den offentlige service at følge det beregnede demografiske træk, og de nominelle udgifter pr. bruger antages at følge lønudviklingen, som forudsættes ens i den private og den offentlige sektor. Tilsvarende principper anvendes i holdbarhedsvurderinger fra DØR, DREAM, EU m.fl.

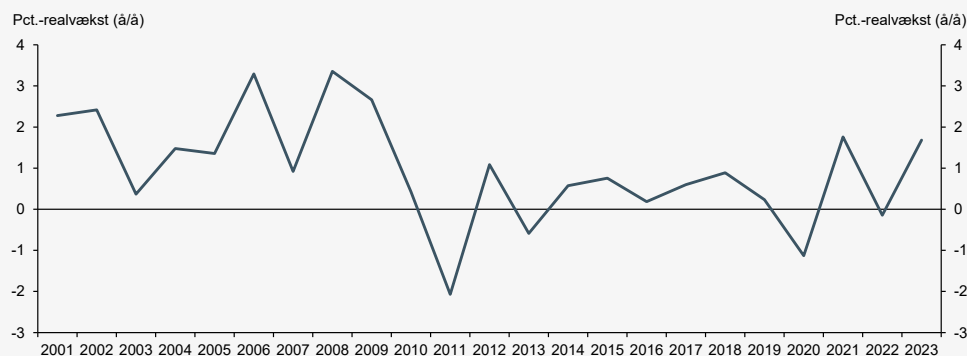
Det langsigtede fremskrivningsprincip svarer omtrent – ved gældende antagelser om varekøbskvoten i det offentlige forbrug og om produktivitetsvæksten i de private erhverv, der leverer til offentligt varekøb mv. – til, at væksten i det offentlige forbrug med det beregningstekniske princip er ca. ½ pct.-point højere pr. år end væksten i det demografiske træk. Denne approksimation vurderes dækkende for perioden efter 2000 og anvendes i det følgende.

I spørgsmålet ønskes udviklingen i det offentlige forbrug fra 2010 til 2023 sammenholdt med Finansministeriets langsigtede fremskrivningsprincip anvendt på perioden. Perioden indtil 2010 var imidlertid kendetegnet ved gentagne overskridelser af den planlagte og budgetterede årlige udgiftsvækst, som bidrog til at bringe det offentlige forbrugs andel af BNP op på et historisk højt niveau i 2010.

Der var blandt andet en meget høj vækst i forbrugsudgifterne i 2008-2010, hvor den globale finanskrisen satte ind, *jf. figur 1*. I de efterfølgende år 2011-2013 blev udgifterne korrigeret ned mod det tidligere planlagte niveau. I det hele taget har der været betydelige årlige udsving i realvæksten, og fx i 2020 var realvæksten negativ (ekskl. midlertidige udgifter relateret til Covid-19), idet coronapandemien vanskeliggjorde øvrig drift og almindelig løbende medarbejderudskiftning mv.

Figur 1

Udviklingen i det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger og korrigeret for covid-udgifter, fra 2000 til 2023

Anm.: Væksten i det demografiske træk er beregnet på baggrund af det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger. Det offentlige forbrug er opgjort ved input-metoden ekskl. afskrivninger. I 2022 er det beregningsteknisk forudsat, at det offentlige forbrug inkl. afskrivninger og det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger er ens. Det offentlige forbrug er korrigeret for midlertidige udgifter relateret til covid-19 baseret på *Økonomisk Redegørelse*, marts 2023. Danmarks Statistik har d. 31. marts offentliggjort reviderede nationalregnskabstal for realvæksten i det offentlige forbrug i 2022.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, marts 2023, *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026*, august 2022 og egne beregninger.

Ser man på hele perioden 2000-2023 under ét, svarer realvæksten i det offentlige forbrug (ekskl. afskrivninger) til i gennemsnit 1 pct. om året, hvilket er på linje med væksten svarende til det beregningstekniske princip (ligeledes 1 pct. pr. år), *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Udviklingen i det offentlige forbrug (ekskl. afskrivninger) og væksten i det demografiske træk med/uden beregningsteknisk velstandsopskrivning svarende til det langsigtede beregningstekniske princip

	2000-2023
Pct.	
(1) Gns. realvækst i det offentlige forbrug (korrigeret for midlertidige COVID-19 udgifter)	1,0
(2) Gns. vækst i det demografiske træk	0,5
(3) Gns. vækst i det demografiske træk tillagt beregningsteknisk velstandsopskrivning	1,0
- forskel (pct.-point) (1)-(2)	0,5
- forskel (pct.-point) (1)-(3)	0,0

Anm.: Væksten i det demografiske træk er beregnet på baggrund af det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger. Det offentlige forbrug er opgjort ved input-metoden ekskl. afskrivninger. I 2022 er det beregningsteknisk forudsat, at det offentlige forbrug inkl. afskrivninger og det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger er ens. Det offentlige forbrug er korrigeret for midlertidige udgifter relateret til covid-19 baseret på *Økonomisk Redegørelse*, marts 2023. Danmarks Statistik har d. 31. marts offentliggjort reviderede nationalregnskabstal for realvæksten i det offentlige forbrug i 2022.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, marts 2023, 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026, august 2022 og egne beregninger.

I spørgsmålet ønskes udviklingen fra 2010 til 2023 belyst. Denne fremgår af *tabel 2*, hvor udviklingen i det offentlige forbrug (korrigeret for midlertidige udgifter relateret til covid-19) er sammenholdt med væksten i det demografiske træk samt væksten med det langsigtede beregningstekniske princip.

Der udarbejdes ikke skøn for den offentlige forbrugsvækst i 2022 og 2023 ekskl. midlertidige udgifter vedr. håndteringen af situationen i Ukraine i forbindelse med *Økonomisk Redegørelse*. Merudgifterne forbundet med håndteringen af situationen i Ukraine skønnes med betydelig usikkerhed at øge de offentlige forbrugsudgifter med ca. 1 pct. (svarende til ca. 5-6 mia. kr.) i 2022 og 2023, jf. også *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 6 (L 65) af 27. marts 2023*.

For historiske år skal væksten i det demografiske træk fortolkes som det øgede udgiftstræk i fx 2015, ændringer i befolkningen i 2015 isoleret set ville medføre, hvis de reale offentlige forbrugsudgifter pr. bruger fastholdes på 2021-niveau, og med den aktuelle fordeling på udgiftsområder mv.

Tabel 2

Udviklingen i det offentlige forbrug (ekskl. afskrivninger) og væksten i det demografiske træk med/uden beregningsteknisk velstandsopskrivning svarende til det langsigtede beregningstekniske princip, fra 2010 til 2023

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pct.													
(1) Realvækst i det offentlige forbrug (korri- geret for midlertidige covid-19 udgifter)	-2,1	1,1	-0,6	0,6	0,8	0,2	0,6	0,9	0,2	-1,1	1,8	-0,1	1,7
(2) Vækst i det demo- grafiske træk	0,4	0,4	0,4	0,5	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
(3) Vækst i det demo- grafiske træk tillagt beregningsteknisk velstandsopskrivning	0,9	0,9	0,9	1,0	1,2	1,3	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9
- forskel (1)-(2)	-2,4	0,7	-1,0	0,1	0,0	-0,6	-0,1	0,4	-0,2	-1,6	1,3	-0,6	1,3
- forskel (1)-(3)	-2,9	0,2	-1,5	-0,4	-0,5	-1,1	-0,6	-0,1	-0,7	-2,1	0,8	-1,1	0,8
Akk. vækst, mia. kr. (2023-priser)													
(1) Realvækst i det offentlige forbrug (korri- geret for midlertidige covid-19 udgifter)	-11½	-5½	-8¾	-5¾	-1½	-½	2¾	7¾	9	2¾	12¾	11½	21
(2) Vækst i det demo- grafiske træk	2	3¾	5¾	8½	12½	16¾	20½	23¾	25¾	28¾	30¾	33½	35¾
(3) Vækst i det demo- grafiske træk tillagt beregningsteknisk velstandsopskrivning	4½	9	13¾	19	25½	32½	38¾	44¾	49½	54¾	60	65½	70½
- forskel (1)-(2)	-13¾	-9¾	-14¾	-14¾	-14	-17¾	-17¾	-15½	-16¾	-25½	-18½	-22	-14¾
- forskel (1)-(3)	-16	-14½	-22½	-24¾	-27	-33	-36	-36½	-40½	-52	-47¾	-54	-49½

Anm.: Væksten i det demografiske træk er beregnet på baggrund af det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger. Det offentlige forbrug er opgjort ved input-metoden ekskl. afskrivninger. I 2022 er det beregningsteknisk forudsat, at det offentlige forbrug inkl. afskrivninger og det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger er ens. Det offentlige forbrug er korri-geret for midlertidige udgifter relateret til covid-19 baseret på *Økonomisk Redegørelse*, marts 2023. Danmarks Statistik har d. 31. marts offentliggjort revidere nationalregnskabstal for realvæksten i det offentlige forbrug i 2022.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, marts 2023, *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026*, august 2022 og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister